

Emlékeztető az MST Választmányi üléséről

Helye: KSH Keleti Károly terme

Ideje: 2005. január 13.

Jelen vannak a Választmány tagjai: Herman Sándor, Soós Lőrinc, Klonkai László, Laczka Éva, Bagó Eszter, Hunyadi László, Szemes Mária, Végh Zoltán, Vukovich Gabriella, Waffensmidt Jánosné, Oblath Gábor, Lakatos Miklós, Harcsa István, Szabó István.

Távol maradt: Belyó Pál, Dávid Pál, Hajnal Béla, Józan Péter

Meghívottak: Faragó Tamás, Kovacsics Józsefné, Szép Katalin, Spéder Zsolt, Sándor István, Ligeti Csák szakosztályvezetők, illetve Novák Zoltán és Szilágyi György.

Az MST elnökének köszöntőjét követően a résztvevők elfogadták a napirendet.

1. Az MST 2004. évi munkájának értékelése
2. A MST 2004. évi konferenciájának értékelése
3. Témajavaslatok az MST 2005. évi konferenciájára
4. Az MST és a statisztika oktatása
5. Egyebek

Herman Sándor bevezetőjében elmondta, hogy az MST munkájában az elmúlt évben sem volt szükség radikális változásokra, a program az éves nagy rendezvényekből és a szakosztályi rendezvényekből épült fel.

1-2. Az MST 2004. évi munkájának értékelése

Az MST Elnöksége további lépéseket tett a **statisztika népszerűsítése** érdekében. E tevékenységét képezte a „Statisztikai arcai” címmel megrendezett ülés, jelenleg előkészítő tárgyalások folynak annak érdekében, hogy a Mindentudás Egyetemének programjába is bekerüljön statisztikát népszerűsítő előadás.

Az MST főtitkára röviden beszélt a **2004. évi Balatonfüredi konferenciáról**, amely leginkább abban tért el a korábbi konferenciáktól, hogy több témakört (statisztikai etika, az öregedés statisztikai és más szempontú vizsgálata, az ÁMÖ és a népszámlálás adatainak összekapcsolása és a statisztikai műhelyeket bemutató szekció) is felöleltek az előadások. Ekkor került sor a Keleti Károly Pályadíjak átadására is, a négy díjazott pályázatot a pályázó fiatalok röviden ismertették.

A szakosztályi beszámolók sorát Harcsa István kezdte. A **Társadalomstatisztikai szakosztály** az elmúlt évben két rendezvényt tartott. Az időskor jellemzőinek statisztikai mérésével, a társadalmi kirekesztődés problémájával, illetve a szakterületre vonatkozó Európai Unió kérdésekkel foglalkozó előadásokat széles szakmai közvélemény vitatta.

A **Demográfiai szakosztály** munkájáról Spéder Zsolt számolt be. A Szakosztály 2004-ben három rendezvényt tartott, a rendezvényeken a fiatal, új tagok előadással mutatkoztak be. A rendezvényeket a Társadalomstatisztikai szakosztállyal együtt rendezték. Spéder Zsoltnak nagyon tetszett a Balatonfüredi konferencia előadásainak „tarkasága”. Jó volt az is, hogy a témákról vidéki kollégák is nagy számban hallhattak. Ez adta az ötletet, hogy jó lenne az éves konferenciákhoz kapcsolódóan ún. szatellit konferenciákat szervezni. Kérdés, hogy ezt szívesen vennék-e a vidéki kollégák.

Faragó Tamás elmondta, hogy a **Statisztikatörténeti szakosztály** hagyományosan vándorulást szervezett. Kettős célt valósított meg, egyrészt a szakmák közötti átjárást, másrészt hosszú távú vizsgálatok, folyamatok bemutatását. Jó, hogy megjelentek új arcok is, rossz, hogy a költségvetési helyzet rányomta a bélyegét a résztvevők létszámára. Hasonló okok miatt várakoznak a 2005. évi program szervezésével.

Kovacsics Józsefné elmondta, hogy az **Közigazgatási-, igazságügyi és jogi informatikai szakosztály** 2004-ben csupán egy előadói ülést szervezett, ígérte, hogy a Szakosztály 2005-ben aktívabb lesz.

A **Gazdaságstatisztikai szakosztály** munkájáról Szép Katalin számolt be. Elmondta, hogy a Szakosztály 2004. áprilisában előadásokkal egybekötött ülésen újult meg, szinte a teljes vezetés kicserélődött. A Szakosztály dolgozik a célok aktualizálásán. 2004-ben három rendezvényt terveztek, de a rendezvények átcúsztak 2005-re, az ok, hogy a Hivatal átszervezése vonta el a figyelmet. Aktuális témákat választottak, de az előadók végül nem vállalkoztak az előadás megtartására. Ez évi témajavaslataik: gazdasági szervezetek az ÁKM alapján, turizmus szatellit számla, a nemzetgazdaság teljesítménye, államháztartási elszámolások, ez utóbbi a Közgazdasági Társasággal közösen szervezve.

A **Nemzetközi szakosztály** munkáját Ligeti Csák ismertette. A Szakosztály a korábbi két fő célkitűzést követte: az egyik a nemzetközi szervezetek munkájának bemutatása, a másik a különböző szakterületek nemzetközi adatainak összehasonlíthatóság vizsgálata. A Szakosztály munkájába a felhasználókat is bevonták. Voltak közös rendezvényeik, így például a Modellezési Társasággal, vagy az MTA Statisztikai Bizottságával is. A Szakosztály egy 1,5 napos rendezvény gondolatával is foglalkozik.

A **Területi Szakosztály** (Sándor István elnök) az elmúlt évben két rendezvényt tartott, mindkét ülés anyaga publikálásra került. A Szakosztály sajnos nem optimista, a KSH területi szervezeteinek átalakulása érinteni fogja a Szakosztály munkáját. A 2005. második felére tervezett rendezvényük a területfejlesztés aktuális problémáival foglalkozni.

A szakosztályi beszámolókat követően **Szilágyi György kért szót**. Mindenekelőtt a Nemzetközi szakosztálynak gratulált a munkájához. Fő mondanivalója azonban a múlt évi Balatonfüredi konferenciához kapcsolódott. A konferencián nyilvánvalóvá vált, hogy a statisztikai etika az MST feladata. Az akkori javaslatokat most aprópénzre kell váltani. Lesz-e Bizottság, kikből áll, mi lesz a Bizottság jogosítványa? Amit elmondott a Statisztikai etikáról Balatonfüreden az csak az ISI etika felső 3 szintje, de ebben a témában ennél több van. Ha evvel foglalkozni akarunk mélyen kell a témába belemenni. Az ISI etika most 20 éves, téma lesz az ez évi ISI konferencián is. Sajnos ismeretei szerint az MST nem képviselteti magát az ISI konferencián, amit nem tart szerencsésnek.

Soós Lőrinc alelnök az Elnökség ez irányú informális beszélgetéseit tükröző válaszában elmondta, hogy a Statisztikai etika kidolgozásával kapcsolatban már korábban is voltak kezdeményezések, de a folyamat többször is leállt. A megtorpanás oka mindig az a vitás kérdés volt, hogy a statisztikai etikát kiterjesszük-e és ha igen, milyen mértékben a felhasználókra.

Javasolta, hogy a készülő anyagot a Választmány tárgyalja meg (várhatóan 2005 őszén), az anyag mutassa be a statisztikai felhasználói etika lehetséges variánsait, azok alakulásának előnyeit, hátrányait, következményeit. Mivel az anyagot a Választmánynak kell megvitatni és elfogadni, kidolgozásában választmányi tag ne vegyen részt. Javasolta, hogy Szilágyi Györgyöt kérje fel az MST az anyag elkészítésére.

Vukovich Gabriella javasolta, hogy az etika terjedjen ki a statisztika valamennyi gyártójára, ne csak a legfontosabb intézményekre.

Oblath Gábor felvetette, hogy néha igen nehéz a szakértelem hiányát és az etikátlanságot megkülönböztetni.

A Választmány a javaslatot a fenti észrevételekkel elfogadta.

Szilágyi György a felkérést elfogadta. Elmondta, hogy az itt felvetett gondolatok az ISI-ben is felmerültek, persze ettől eltekintve az MST-nek van szabadsága abban, hogy miként dolgozza fel a témát..

Időközben Szilágyi úr tájékoztatta az Elnökséget, hogy az általa vezetett Bizottságba Kamarás Ferencet, Marton Ádámot és Hámor Szilviát kérte fel. Hámor Szilvia újságíró, Jasper Mária javasolta a Bizottságba. Szilágyi úr azt is jelezte, hogy 2005. második félévében szeretne beszámolni a Választmánynak a Bizottság munkájáról.

3. Témajavaslatok az MST 2005. évi konferenciájára

A 2005.évi Balatonfüredi konferencia témájaként az alábbi javaslatok hangzottak el:

Vukovich Gabriella: jónak tartja a sokszínűséget, a témák egyikének az egészségügyi állapot vizsgálatát javasolja, hiszen az élet meghosszabbodása számos új problémát vet fel.

Bagó Eszter: a mikrocenzus és a jövedelem felvétel első eredményei is érdekes téma lehetnének. Harcsa István és Lakatos Miklós korainak ítélték a mikrocenzus eredményeinek őszi tárgyalását.

Soós Lőrinc javasolta, hogy ha nem áll össze őszre az anyag, akkor néhány hónappal Balatonfüred után egy külön tematikus ülés témája legyen.

Ligeti Csák javasolta, hogy ha eldől a fő téma, az MST minden tagjának írjuk meg, és kérjünk javaslatokat előadások tartására.

Lakatos Miklós elmondta, hogy a Statisztikatörténeti szakosztály terveinek kivitelezését akadályozza, hogy nem ismerjük a pénzügyi lehetőségeinket, így az első félévre nem lehet konferenciát tervezni.

Herman Sándor elmondta, hogy már beszélt Elnök úrral, aki kérte, hogy a témára később térjenek vissza.

Szép Katalin javasolta, hogy az őszi konferencia témája gazdaságstatisztika (makro, indikátorok, szatellit számlák) legyen. Fentiekén túl a statisztika minőségének kérdéseivel is kellene foglalkozni.

Szabó István a statisztikai tájékoztatás elemzését javasolta a konferencia témájának.

Oblath Gábor is a több téma kitűzése mellett állt ki, a felsoroltakon kívül a foglalkoztatottság vizsgálatát is javasolta. E témával a Közgazdasági Intézet is foglalkozik.

Harcsa István a szatellit konferencia szervezésére vonatkozó döntést sürgette.

Vukovich Gabriella attól tart, hogy a szatellit konferencia elvonja az előadásokat a nagy konferenciától.

Ligeti Csák a tagság bevonásával párhuzamos szekciók tartását javasolta.

Herman Sándor felhívta a figyelmet arra, hogy a párhuzamos szekcióknak veszélyei is vannak.

Végh Zoltán Ligeti Csák javaslatára válaszolva elmondta, hogy véleménye szerint a nagy konferenciát nem kell szétszedni, amit Csák javasolt arra ott vannak a szakosztályok.

Herman Sándor az elmondottakat úgy összegezte, hogy az már biztos, hogy több téma lesz a konferencia programjában. Felhívta a Választmány tagjainak figyelmét, hogy január végéig – e-mailon – még várunk javaslatokat.

4. Az MST és a statisztika oktatása

„**Az MST és a statisztika oktatása**” c. napirendi pontot Novák Zoltán vezette fel. A statisztika oktatóival való kapcsolatfelvétel 2001-ben indult. Ekkor kapta a megbízást Novák Zoltán is, aki akkor a nyugat- és dél-dunántúli felsőfokú intézményekkel vette fel a kapcsolatot. A fogadtatás nagyon jó volt, következő évben már az MST konferencián is részt vettek statisztika oktatói. A 2004-ben szervezett fórumon 41 statisztikát oktató vett részt, megfogalmazódott egy nyolcadik szakosztály alakításának igénye is. Létrehoztak egy 3 tagú Bizottságot, melynek feladata a szakosztály megalakításának előkészítése. Várhatóan az igényt az ez évi Balatonfüredi Konferencián újítják be a Közgyűlésnek.

Novák Zoltán – mint a Választmány korábbi tagja - az ülésen elhangzottakhoz is tett néhány észrevételt: a felhasználók és a statisztikai etika kényes téma, de érdekes lenne a felhasználókat megkülönböztetni. A statisztika minőségének vizsgálatát a területi szervek átalakítása miatt nem tartja időszerűnek. Javasolta, hogy aki konferencia témát javasol, javasoljon előadót is.

Soós Lőrinc a statisztika oktatóival való kapcsolatfelvételtől elmondta, hogy a gyökerek régebbiek, mint aminek látszanak.

Laczka Éva javasolta, hogy a középiskolák statisztika oktatóit is vonjuk be az új szakosztály munkájába. Soós Lőrinc hozzáfűzte, hogy ennek is vannak előzményei.

Hunyadi László megerősítette, hogy a középiskolákban statisztikát oktatók bevonása fontos. Javasolta, hogy az új szakosztály munkájába ne csak a közgazdasági területeken statisztikát oktatókat keressük meg, bővítsük a kört.

Herman Sándor elmondta, hogy az MTA Statisztikai Bizottságán belül is van Oktatási Al-Bizottság, de a mozgató szerepet az MST-nek kell felvállalni. Ha 41 oktató eljött a fórumra, az már a gyakorlatban 150 oktató képviselését jelenti.

5. Egyebek

A Választmány tagjai egy perces néma felállással adóztak Kovács Tibor a Területi statisztikai szakosztály Örökös Tiszteletbeli Elnöke emlékének.

Budapest, 2005. január 31.

Laczka Éva